

6. ODPADY

Odpadami nazywamy nieprzydatne substancje i przedmioty, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub jest obowiązany do ich pozbycia się. Inaczej mówiąc są to wszystkie niespożytkowane produkty bytowej i gospodarczej działalności człowieka. Cha-

rakter i wielkość wytwarzanych odpadów zależą od jakości i dostępności surowców, technologii produkcji i postępu technicznego, poziomu życia ludności i konsumpcji dóbr materialnych oraz od poziomu etyki ekologicznej.

PODSTAWY PRAWNE GOSPODAROWANIA ODPADAMI W POLSCE

Konieczność dostosowania prawodawstwa polskiego do przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej spowodowała, że w latach 2001-2012 weszły w życie nowe regulacje prawne dotyczące postępowania z odpadami. Nowe przepisy, uchylające w zupełności dotychczas obowiązujące akty prawne z tego zakresu, zawarte zostały w kilku ustawach oraz kilkudziesięciu rozporządzeniach wykonawczych.

Ustawa o odpadach

Jednym z ważniejszych aktów prawnych regulujących gospodarkę odpadami jest znowelizowana ustawa o odpadach (Dz.U.2013.0.21). Implementuje ona prawo unijne, w tym m.in. dyrektywę 2008/98/WE dotyczącą gospodarki odpadami w Unii Europejskiej.

Nowa ustawa o odpadach określa środki służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi. Chodzi m.in. o zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczanie ich wytwarzania, zmniejszanie negatywnego oddziaływania na środowisko oraz przygotowanie do ponownego użycia i wykorzystania.

W ustawie o opadach z dnia 14 grudnia 2012 r. zawarte są przepisy określające ogólne zasady gospodarki odpadami, plany gospodarki odpadami, uprawnienia wymagane do gospodarowania odpadami, zasady prowadzenia rejestrów podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, jak również zasady prowadzenia ewidencji odpadów. Ponadto na mocy przepisów nowej ustawy utworzona będzie *Baza danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami* (tzw. BDO), która zastąpi obecną bazę – *Zintegrowany System Odpadowy*. Nowa ustawa określa szczegółowo wymagania dotyczące gospodarowania odpadami. Do ustawy wprowadzono nowe definicje, takie jak: sprzedawca odpadów (dealer), pośrednik w obrocie odpadami (broker) i zapobieganie powstawaniu odpadów. Niektóre dotychczasowe terminy (np. odzysk, recykling) istotnie zmieniono.

Z dniem wejścia w życie ustawy o odpadach:

- wygasają decyzje zatwierdzające programy gospodarki odpadami;
- wygasają decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, z wyjątkiem decyzji łącznych, które zachowują ważność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów na czas, na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż

przez dwa lata od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

- tracą ważność informacje o wytwarzanych odpadach i o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami – obowiązek składania takich informacji zanika;
- pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane;
- zezwolenia na zbieranie odpadów oraz zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych stają się odpowiednio zezwoleniami na zbieranie odpadów lub zezwoleniami na przetwarzanie odpadów, w rozumieniu przepisów nowej ustawy i zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż przez dwa lata od dnia wejścia w życie nowej ustawy o odpadach;
- wytwórca odpadów może uzyskać w jednej decyzji pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem wymagań przewidzianych dla zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów;
- zezwolenia na transport odpadów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż do czasu upływu terminu do złożenia wniosku o wpis do rejestru lub z dniem uzyskania wpisu do tego rejestru, w przypadku, gdy wpis nastąpił w terminie wcześniejszym. Utworzenie rejestru ma nastąpić do trzech lat od dnia wejścia w życie nowej ustawy o odpadach. Do wydawania zezwoleń na transport odpadów do czasu utworzenia rejestru, stosuje się przepisy dotychczasowe;
- Zarządzający składowiskiem odpadów, istniejącym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, jest obowiązany złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy. Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska odpadów wydana na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, wygasa z dniem, z którym decyzja zatwierdzająca instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, stanie się ostateczna. Sprawy wszczęte na podstawie przepisów dotychczasowych i niezakończone przed wejściem w życie nowej ustawy o odpadach – podlegają umorzeniu.

Ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminach

Wraz z wejściem w życie zmian do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach całkowicie zmienił się system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z nową ustawą gmina zapewnia odbieranie i bezpieczne zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych oraz gwarantuje możliwość selektywnego zbierania odpadów.

Na wprowadzenie na swoim terenie nowego sposobu zarządzania odpadami oraz wyłonienie firm przewożących odpady w przetargach i poinformowanie mieszkańców o nowym systemie gminy mają czas do półtora roku:

- 1 stycznia 2012 r. – zaczyna się „rewolucja śmieciowa” w Polsce,
- 1 lipca 2012 r. – sejmik województwa uchwała aktualizację wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz uchwałę w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, w której określone zostaną regiony oraz regionalne instalacje do zagospodarowania odpadów, czyli wskazane miejsca, gdzie będą przetwarzane odpady,
- 1 stycznia 2013 r. – do tego czasu gminy powinny uchwalić lokalne regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, wyznaczyć stawki opłat i szczegółowe zasady ich ponoszenia. Rozpoczyna się kampania edukacyjno-informacyjna dla mieszkańców na temat nowych zasad odbioru odpadów w ich gminie,
- 1 lipca 2013 r. – zatrudnione przez gminy firmy odbierają śmieci na terenie całego kraju. Każdy mieszkaniec może oddać dowolną ilość śmieci, w tym np. wielkogabarytowe.

Gminy otrzymały szereg nowych obowiązków i zadań z zakresu gospodarki odpadami, między innymi:

- organizowanie punktów selektywnej zbiórki odpadów,
- prowadzenie kampanii informacyjnej na temat praw i obowiązków właścicieli nieruchomości,
- udostępnienie na stronie internetowej gminy informacji m.in. o podmiotach odbierających odpady,
- osiągnięcie do dnia 31 grudnia 2020 r.:
 - poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło w wysokości co najmniej 50% wagowo,
 - poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo,
- zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.):

- do dnia 16 lipca 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Aktualnie obowiązującym dokumentem regulującym gospodarkę odpadami w województwie dolnośląskim jest „Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”. WPGO określa:

- regiony gospodarki odpadami komunalnymi – są to obszary liczące co najmniej 150 000 mieszkańców; regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców (w przypadku województwa dolnośląskiego jest tylko gmina miejska Wrocław). W województwie dolnośląskim utworzono 6 regionów gospodarki odpadami komunalnymi;
- regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w poszczególnych regionach gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi tych regionów, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn;
- regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych niespełniające wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub nie jest uzasadniona z przyczyn ekonomicznych.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii oraz zapewniający termiczne przekształcanie odpadów lub:

- mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
- przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktów o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych,
- składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krót-

szy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Planowana data rozpoczęcia funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi to 1 lipca 2013 r.

ODPADY KOMUNALNE

Odpady komunalne wytwarzane na terenie województwa dolnośląskiego to w największej części odpady pochodzące z gospodarstw domowych. Ważnym źródłem tego rodzaju odpadów są także obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, zakłady produkcyjne w części socjalnej, targowiska, szkolnictwo i inne. Należy wliczyć w to także odpady uliczne i nieczystości gromadzone w zbiornikach bezodpływowych.

Na terenie województwa dolnośląskiego wg danych GUS w 2012 r. zebrano łącznie 828 tys. Mg odpadów komunalnych, w tym 622,8 tys. Mg z gospodarstw domowych.

W latach 2000-2012 masa wytworzonych odpadów komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca oscylowała w pobliżu wartości 0,3 Mg osiągając w 2012 r. 0,28 Mg.

Głównym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych na Dolnym Śląsku w dalszym ciągu jest deponowanie ich na składowiskach. W 2012 r. procesowi składowania poddano 550,9 tys. Mg odpadów, co stanowi 66% wytworzonych odpadów komunalnych. Ma to zmienić nowa ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

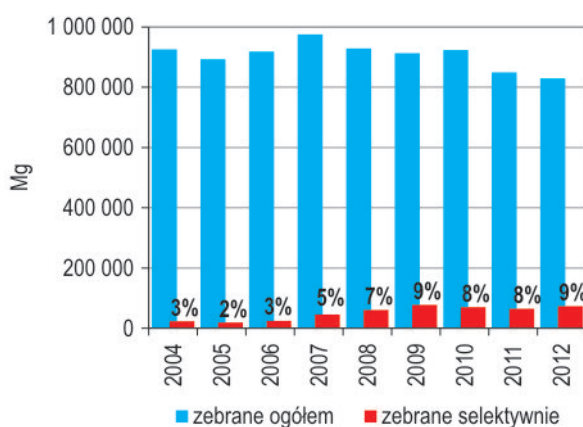
Selektywna zbiórka odpadów

Odpady komunalne stanowią ważne źródło surowców wtórnych. Selektywna zbiórka pozwala zmniejszyć masę odpadów deponowanych na składowiskach. Odpady są skupowane, gromadzone w specjalnie do tego celu przygotowanych pojemnikach, a także poddawane segregacji na terenie składowisk.

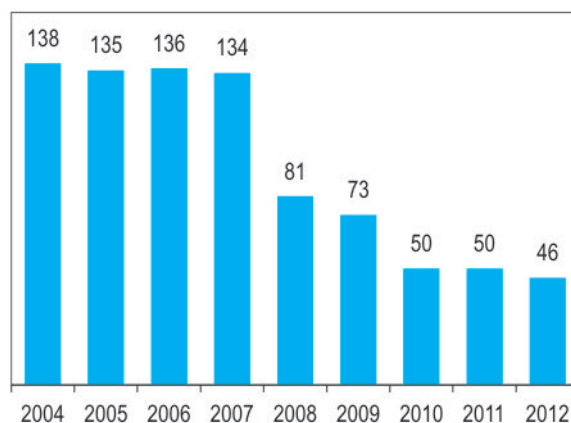
Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych na terenie województwa dolnośląskiego sukcesywnie wzrasta. W 2012 r. wyniosła 73634,8 Mg. Mimo że procent wyselekcjonowanych odpadów jest coraz większy, w dalszym ciągu wynosi on mniej niż 10% ogólnej masy zagospodarowanych odpadów komunalnych.

Głównymi rodzajami selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych są w województwie dolnośląskim tworzywa sztuczne, szkło oraz papier i tektura.

Wykres 6.1. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w województwie dolnośląskim w latach 2004-2012 (źródło: GUS)

Wykres 6.2. Liczba składowisk przyjmujących odpady komunalne na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2003-2012 (źródło: GUS)

Wykres 6.3. Rodzaje selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych na terenie województwa dolnośląskiego w 2012 r. (źródło: GUS)

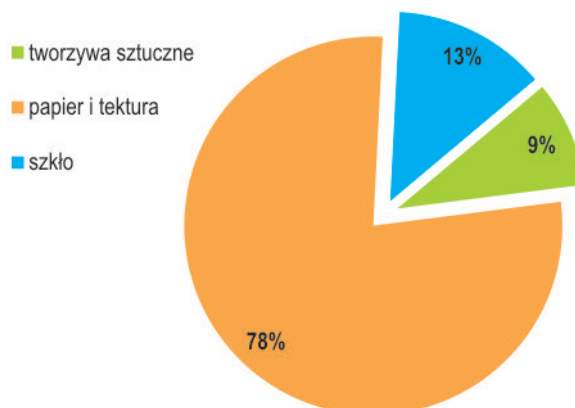

Tabela 6.1. Lista składowisk odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne przyjmujących odpady komunalne na terenie województwa dolnośląskiego w 2012 r. (źródło: WIOŚ, UMWD)

L.p.	Powiat	Miejscowość	Nazwa składowiska	Zarządzający składowiskiem	Powierzchnia całkowita [m ²]	Pojemność całkowita [m ³]	Ilość odpadów nagromadzonych na koniec 2012 r. [m ³]	Szacunkowy stopień wypełnienia składowiska	Pozwolenie zintegrowane		Ocena składowiska
									czy posiada	ważne do (data)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
obszar wrocławski											
1.	oleśnicki	Smolna – Gręboszyce	Składowiska odpadów komunalnych w Smolnej	Miejska Gospodarka Kom. Sp. z o.o. w Oleśnicy	45 700	890 000	875 000	98%	tak	17.08.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
2.	oleśnicki	Łuczyna	Gminne Składowisko Odpadów w Łuczynie	Usługi Komunalne – Jadwiga Przybycień	6 109	109 999	42 678	39%	nie	–	nie spełnia wymogów formalno-prawnych
3.	oleśnicki	Grabowno	Składowisko odpadów w Grabownie Wielkim	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Twardogórze	11 634	50 808	20 962	41%	tak	10.05.2016	spełnia wymogi formalno-prawne
4.	oleśnicki	Międzybórz	Składowisko odpadów komunalnych – Międzybórz	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Międzybórz	7 000	30 000	16 500	55%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
5.	trzebnicki	Mienice	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Mienicach	Urząd Gminy Wisznia Mała	7 004	38 790	20 946	54%	nie wymaga	–	nie spełnia wymogów formalno-prawnych (brak instalacji ujmowania gazu składowiskowego)
6.	trzebnicki	Skotniki	Składowisko odpadów komunalnych w Skotnikach	Gmina Zawonia	6 750	38 475	21 525	56%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
7.	trzebnicki	Marcinowo	Składowisko odpadów Marcinowo	Trzebnicki ZGK ERGO Sp. z o.o.	35 000	175 000	34 100	19%	tak	18.03.2018	spełnia wymogi formalno-prawne
8.	oławski	Gać	Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. GAĆ	Zakład Gospodarowania Odpadami	85 500	740 465	463 876	63%	tak	30.05.2018	spełnia wymogi formalno-prawne
9.	strzeliński	Wiązów	Składowisko odpadów komunalnych dla Miasta i Gminy Wiązów	Zakład Gospodarki Komunalnej w Wiązowie	4 800	63 500	52 356	82%	tak	30.04.2017	nie spełnia wymogów formalno-prawnych (brak instalacji ujmowania gazu składowiskowego)
10.	milicki	Guzowice	Składowisko odpadów komunalnych Guzowice	Urząd Gminy Cieszków	6 098	69 500	26 486	38%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
11.	wołowski	Wołów – Pełczyn	Składowisko Gminne Wołów	P.G.K. Sp. z o.o. w Wołowie	14 559	72 795	55 340	76%	tak	19.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
12.	górowski	Rudna Wielka	Zakład Utylizacji, Recyklingu, Przerobu i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych i Przemysłowych w Rudnej Wielkiej	Chemeko System Sp. z o.o.	25 000	960 000	826 000	86%	tak	16.10.2021	spełnia wymogi formalno-prawne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13.	górowski	Wrząca Śląska	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Wrząca Śląska	Zakład Budżetowy Gosp. Komunalnej	25 000	28 000	8 800	31%	nie	–	nie spełnia wymogów formalno-prawnych (brak instalacji ujmowania gazu składowiskowego)
obszar legnicki											
14.	głogowski	Biechów	Składowisko odpadów komunalnych Biechów	Głogowskie Przeds. Kom. SITA Sp. z o.o. Głogów	46 700	754 650	608 025	81%	tak	30.10.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
15.	jaworski	Jawor	Składowisko Odpadów Komunalnych w Jaworze	„Inwestycje” Sp. z o.o. Jawor	33 700	231 300	153 542	66%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
16.	m. Legnica	Legnica	Składowisko odpadów komunalnych w Legnicy	Legnickie Przedsiębiorstwo Gosp. Komunalnej Sp. z o.o.	141 200	2 340 000	1 374 258	59%	tak	29.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
17.	legnicki	Biała	Składowisko odpadów komunalnych w Białej	Chojnowski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	33 500	811 800	628 023	77%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
18.	lubiński	Lubin	MPGK MUNDO Sp. z o.o.	MUNDO Sp. z o.o. Lubin	148 000	1 250 000	1 165 965	93%	tak	31.08.2016	spełnia wymogi formalno-prawne
19.	lubiński	Rudna	Składowisko odpadów w Rudnej	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudnej	11 840	59 200	51 969	88%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
20.	polkowicki	Trzebcz	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu	Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o.	79 000	981 772	578 141	59%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
21.	złotoryjski	Pielgrzymka	Składowisko odpadów komunalnych w Pielgrzymce	Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Pielgrzymka	82 100	3 091 500	655 938	21%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
obszar wałbrzyski											
22.	dzierżonowski	Byszów-Gilów	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Byszowie-Gilowie	Zakład Usług Komunalnych Tadeusz Drozdowski	13 700	837 736	823 850	98%	tak	30.04.2013	spełnia wymogi formalno-prawne
23.	wałbrzyski	Różana – Mieroszów	Składowisko komunalne dla Mieroszowa w Różanej	Zakład Gosp. Kom. i Mieszk. Mieroszów	35 000	125 000	81 650	65%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
24.	kłodzki	Łądek Zdrój	Składowisko komunalne w Łądku Zdroju	Zarząd Budynków Komunalnych Łądek Zdrój	6 000	31 500	31 500	100%	tak	31.12.2010	spełnia wymogi formalno-prawne
25.	kłodzki	Stronie Śląskie	Składowisko komunalno-przemysłowe w Stroniu Śl.	Zakład Komunalny Stronie Śl. Sp. z o.o.	20 712	100 600	99 006	98%	tak	21.07.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
26.	kłodzki	Ścinawka Dolna	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ścinawce Dolnej	Polcarbon Sp. z o.o.	17 400	127 350	107 685	85%	tak	23.10.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
27.	świdnicki	Stary Jaworów	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	ZGK Świebodzice	41 500	377 500	303 604	80%	tak	18.09.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
28.	świdnicki	Zawiszów	Składowisko odpadów komunalnych Zawiszów	Przedsiębiorstwo Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Zawiszów	90 000	2 068 900	732 891	35%	tak	21.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
29.	świdnicki	Jaroszów	Składowisko odpadów komunalnych Jaroszów	Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o. Jaroszów	89 634	12 825 000	900 981	7%	tak	31.12.2013	spełnia wymogi formalno-prawne
30.	ząbkowicki	Stoszowice	Składowisko komunalne dla Ząbkowic Śl. w Stoszowicach	Zakład Usług Komunalnych Srebrna Góra	124 000	114 924	42 362	37%	nie	–	nie spełnia wymogów formalno-prawnych (brak instalacji ujmowania gazu składowiskowego)
obszar jeleniogórski											
31.	zgorzelecki	Bogatynia	Składowisko Odpadów Bogatynia	GPO Sp. z o.o. w Bogatyni	11 180	217 205	195 768	90%	tak	31.12.2012	spełnia wymogi formalno-prawne
32.	zgorzelecki	Jędrzychowice	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych nr 2 w Jędrzychowicach	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zgorzelec	23 803	184 000	177 000	96%	tak	30.10.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
33.	zgorzelecki	Stojanów	Składowisko odpadów komunalnych w Stojanowie	Łużycka Higiena Komunalna Sp. z o.o.	14 000	98 000	62 117	63%	tak	29.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne
34.	bolesławiecki	Trzebień	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Trzebieniu	Miejski Zakład Gosp. Kom. Sp. z o.o. w Bolesławcu	66 900	581 285	272 125	47%	tak	25.01.2016	spełnia wymogi formalno-prawne
35.	bolesławiecki	Świątoszów	Składowisko Odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świątoszowie	ZGKiM w Osiecznicy	27 700	187 000	134 590	72%	tak	17.04.2030	spełnia wymogi formalno-prawne
36.	bolesławiecki	Tomaszów Bolesławiecki	Składowisko Odpadów Komunalnych w Tomaszowie Bolesławieckim	Gminny Zakład Gosp. Kom. Warta Bolesławiecka	3 000	11 440	9 156	80%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
37.	bolesławiecki	Raciborowice	Składowisko odpadów Raciborowice Dolne	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Warcie Bolesławieckiej w Lubkowie	4 200	12 320	2 270	18%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
38.	lubański	Lubań Księginki	Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. Centrum Utylizacji Odpadów Gmin Łużyckich	Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Lubaniu	12 000	460 000	135 000	29%	tak	31.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne
39.	kamienno-górski	Ciechanowice	Składowisko odpadów komunalnych w Ciechanowicach	Urząd Gminy Marciszów	5 100	57 000	54 293	95%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
40.	kamienno-górski	Czarny Bór	Składowisko odpadów niebezpiecznych i obojętnych w Czarnym Borze	PGK „Sanikom” Sp. z o.o. w Lubawce	22 150	195 000	188 706	97%	tak	18.10.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
41.	lwówecki	Płóczki Dolne	Składowisko odpadów komunalnych w Płóczkach Dolnych	Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lwówku Śląskim	19 800	137 000	70 707	52%	tak	07.10.2022	spełnia wymogi formalno-prawne
42.	lwówecki	Karłowice	Ponadlokalne Składowisko Odpadów Komunalnych – Karłowice	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Mirsku	15 500	74 000	45 085	61%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
43.	Iwówceki	Lubomierz	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „IZERY” Sp. z o.o.	15 812	115 000	45 406	39%	tak	29.12.2019	spełnia wymogi formalno-prawne
44.	Jeleniogórski	Ściegny – Kostrzyca	Karkonoskie Centrum Gospodarki Odpadami w Ściegnach-Kostrzycy	Związek Gmin Karkonoskich – Bukowiec	61 000	1 073 484	736 647	69%	tak	29.07.2018	spełnia wymogi formalno-prawne

Tabela 6.2. Odpady komunalne zbierane selektywnie na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2005-2012 (źródło: GUS)

Rok	Zebrane ogółem	Zebrane selektywnie razem		Papier i tektura		Szkło		Tworzywa sztuczne		Metale		Tekstylia		Niebezpieczne		Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne		Wielkogabarytowe		Biodegradowalne	
	Mg	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%	Mg	%
2005	893090,4	19412,6	2%	4811,3	25%	6177,2	32%	2729,8	14%	670,9	3%	1895,6	10%	23,6	0,12%	2,1	0,01%	3102,1	16%		
2006	918445,3	25000,2	3%	5235,0	21%	7913,5	32%	3834,0	15%	515,4	2%	2288,5	9%	27,0	0,11%	5,5	0,02%	3354,2	13%		
2007	975722,5	46565,8	5%	5602,6	12%	9889,1	21%	3991,3	9%	370,3	1%	2238,6	5%	19,8	0,04%	4008,6	8,61%	14375,2	31%	6070,3	13%
2008	928483,8	60990,8	7%	9781,9	16%	14119,4	23%	5570,4	9%	1164,1	2%	2850,3	5%	29,7	0,05%	427,1	0,70%	15107,4	25%	11940,5	20%
2009	912524,8	77589,7	9%	9051,4	12%	14688,6	19%	6029,7	8%	631,4	1%	2688,5	3%	26,7	0,03%	2635,0	3,40%	18410,2	24%	23428,2	30%
2010	923664,1	70757,1	8%	13862,4	20%	16359,6	23%	8455,5	12%	2267,3	3%	2239,1	3%	22,6	0,03%	397,7	0,56%	12569,6	18%	14583,3	21%
2011	849424,9	65519,0	8%	11811,7	18%	15695,9	24%	7872,5	12%	464,7	1%	59,8	0%	35,8	0,05%	1127,6	1,72%	11987,4	18%	16457,6	25%
2012	828796,8	73634,8	9%	12471,3	17%	20429,4	28%	12945,6	18%	614,4	1%	2325,6	3%	64,0	0,09%	1255,4	1,70%	11145,5	15%	12383,6	17%

ODPADY PRZEMYSŁOWE I NIEBEZPIECZNE

Odpady przemysłowe to uboczne produkty pochodzące z procesów technologicznych, powstające na terenie zakładów przemysłowych. Są szkodliwe lub uciążliwe dla środowiska. Wśród odpadów przemysłowych na szczególną uwagę zasługują odpady niebezpieczne. Są to odpady, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny, inne właściwości lub okoliczności stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego. Na terenie województwa dolnośląskiego odpady niebezpieczne powstają przede wszystkim w wyniku działania przemysłu wydobywczego oraz chemicznego.

Na przestrzeni ostatnich lat masa wytwarzanych odpadów przemysłowych utrzymuje się na względnie stałym poziomie. W roku 2012 na terenie województwa dolnośląskiego wytworzono 34 519 tys. Mg odpadów przemysłowych.

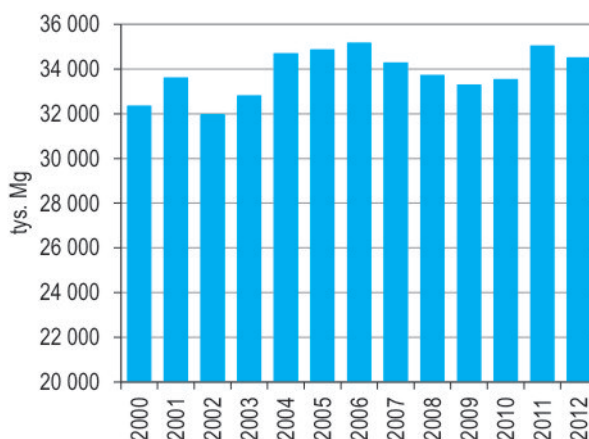
W 2012 r. 23 581,8 tys. Mg poddano odzyskowi, co stanowi 68% wszystkich wytworzonych odpadów przemysłowych. Unieszkodliwieniu przez składowanie poddano 9 936 tys. Mg (29%).

Według danych WIOŚ na Dolnym Śląsku znajduje się 13 eksploatowanych składowisk, gdzie składowane są odpady niebezpieczne. Do największych składowisk, na których w 2012 r. składowano odpady niebezpieczne, należą:

- osadnik na szlamy ołowionośne, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko koncentratu ołowionośnego, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko odpadów stałych „Polowice”, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko trzykomorowe „Polowice”, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy,
- składowisko przemysłowe na pyły z pieca elektrycznego oraz pyły konwektorowe, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie,
- stawy osadowe, KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie,
- składowisko odpadów PCC „Rokita” S.A. kwatera odpadów wapiennych w Brzegu Dolnym,
- składowisko MoBRUK w Korzennej,
- składowisko odpadów przemysłowych Zakładu Tworzyw i Farb w Złotym Stoku,
- składowiska odpadów przemysłowych – osadniki oczyszczalni ścieków „Energetyka” Sp. z o.o. w Lubinie.

Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonuje także największy w Europie zbiornik odpadów poflotacyjnych „Żelazny Most” należący do KGHM „Polska Miedź” S.A. o powierzchni całkowitej 1 394 ha. Jest on obecnie jedynym miejscem deponowania odpadu z flotacji dla wszystkich kopalń. Roczna masa deponowanych odpadów z flotacji waha się od 20 do 26 mln Mg. Według danych WIOŚ na terenie województwa dolnośląskiego na koniec 2012 r. funkcjonowało 20 składowisk przyjmujących odpady przemysłowe.

Wykres 6.4. Masa odpadów przemysłowych wytworzonych na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2000-2012 (źródło: GUS)

Wykres 6.5. Gospodarka odpadami przemysłowymi w województwie dolnośląskim w latach 2000-2012 (źródło: GUS)

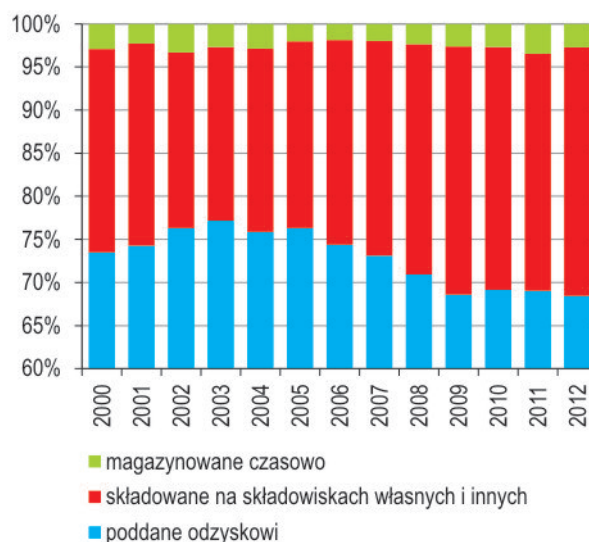

Tabela 6.3. Lista składowisk przyjmujących odpady przemysłowe na terenie województwa dolnośląskiego w 2012 r. (źródło: WIOŚ, UMWD)

Lp.	Powiat	Miejscowość	Zarządzający składowiskiem	Powierzchnia całkowita [m ²]	Pojemność całkowita [m ³]	Ilość odpadów nagromadzonych na koniec 2012 r. [m ³]	Szacunkowy stopień wypełnienia składowiska	Pozwolenie zintegrowane		Ocena składowiska
								czy posiada	ważne do (data)	
1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	głogowski	Głogów	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – Biechów	63 500	829 100	758 362	91%	tak	14.02.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
			KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – kwatera	1 580 000	1 814 800	1 286 900	71%	tak	24.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
			KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – staw osadowy IV	120 000	844 000	928 594	110%	tak	24.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
			KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – Składowisko kruszywa stopu Fe-As	2 593	11 250 000	4 152	0,003%	tak	24.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
			KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – hałda żużla granulowanego z pieca elektrycznego	79 000	938 500	79 793	9%	tak	24.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
2.	głogowski	Głogów	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie – Biechów II	103 200	1 028 100	158 334	15%	tak	31.10.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
3.	górowski	Wronów	Poszukiwania Naftowe „Diamant” Sp. z o.o. w Zielonej Górze	41 900	69 950	37 816	54%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
4.	górowski	Rudna Wielka	CHEMEKO – SYSTEM Sp. z o.o. Zakład Utylizacji, Recyklingu, Przerobu i Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych i Przemysłowych	25 000	750 000	424 000	57%	tak	30.09.2016	spełnia wymogi formalno-prawne
5.	legnicki	Legnica	Energetyka Sp. z o.o. w Lubinie osadnik oczyszczalni ścieków nr 2	4 600	12 000	3 446	29%	tak	31.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne
6.	legnicki	Legnica	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy	5 400	47 000	40 782	87%	tak	31.12.2015	spełnia wymogi formalno-prawne
7.	legnicki	Legnica	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy (Tymczasowe Składowisko Koncentratu Ołowionośnego)	15 593	60 000	28 322	47%	tak	30.12.2015	spełnia wymogi formalno-prawne
8.	legnicki	Legnica	ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie – osadnik oczyszczalni ścieków nr 3	5 700	15 000	2 047	14%	tak	31.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne
			ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie – osadnik oczyszczalni ścieków nr 4	15 600	59 000	17 335	29%	tak	31.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne
			ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie – osadnik oczyszczalni ścieków nr 5A	2 000	3 430	167	5%	tak	31.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne
			ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie – osadnik oczyszczalni ścieków nr 5B	1 000	2 600	226	9%	tak	31.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne
			ENERGETYKA Sp. z o.o. w Lubinie – osadnik oczyszczalni ścieków nr 5C	960	1 740	254	15%	tak	31.12.2014	spełnia wymogi formalno-prawne

1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12
9.	legnicki	Pawłowice Małe	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Huta Miedzi „Legnica” w Legnicy	40 757	331 608	208 591	63%	tak	30.12.2015	spełnia wymogi formalno-prawne
10.	lubiński	Rudna „Żelazny Most”	KGHM „Polska Miedź” S.A. Oddział Zakład Hydrotechniczny w Rudnej	13 940 000	700 000 000	488 011 023	70%	tak	31.12.2013	spełnia wymogi formalno-prawne
11.	m. Wrocław	Wrocław	MPWiK S.A. Wrocław	69 000	484 718	123 671	26%	tak	11.06.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
12.	oławski	Oława	PPZM „Centrozłom Wrocław”	25 080	87 400	86 528	99%	tak	17.08.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
13.	oławski	Jelcz-Laskowice	Zakłady Samochodowe JELCZ S.A.	55 400	11 500	7 600	66%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
14.	wałbrzyski	Wałbrzych	Mo-BRUK	8 120	371 830	244 809	66%	tak	27.07.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
15.	wałbrzyski	Boguszków-Gorce	Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej	26 000	130 000	105 727	81%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
16.	wołowski	Brzeg Dolny	Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera odpadów wapiennych W-III	56 000	292 000	230 500	79%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
			Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera odpadów stałych	59 700	800 000	740 360	93%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
			Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera P-II	67 000	283 500	160 400	57%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
			Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera osadów wstępnych T	68 000	583 400	323 900	56%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
			Ekologistyka Sp. z o.o. – kwatera P-III	66 000	321 400	183 478	57%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
17.	wrocławski	Siechnice	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A.	180 000	603 085	276 226	46%	tak	30.06.2016	spełnia wymogi formalno-prawne
18.	wrocławski	Kamień	Renevis Sp. z o.o.	22 300	6 499 200	3 279 017	50%	tak	30.04.2017	spełnia wymogi formalno-prawne
19.	ząbkowicki	Złoty Stok	Zakłady Tworzyw i Farb Sp. z o.o.	4 774	5 330	1 252	23%	nie wymaga	–	spełnia wymogi formalno-prawne
20.	kłodzki	Stronie Śląskie	Zakład Komunalny Stronie Śląskie	20 712	100 600	99 006	98%	tak	21.07.2019	spełnia wymogi formalno-prawne

Gospodarka odpadami zawierającymi azbest

Azbest jest nazwą handlową grupy materiałów włóknistych. Pomimo, że występuje on dość powszechnie w przyrodzie, na skalę przemysłową jest wydobywany tylko w kilku miejscach na świecie. Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne: dużą odporność na wysokie i niskie temperatury, niewielkie przewodnictwo cieplne, odporność na działanie czynników chemicznych, dużą sprężystość i wytrzymałość mechaniczną, dzięki którym stał się powszechnie stosowanym surowcem.

Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych, stosowaną obecnie w Polsce, jest ich składowanie na odpowiednio przygotowanych do tego celu składowiskach. Podstawowym wymogiem jest całkowite zabezpieczenie odpadów przed kontaktem z powietrzem atmosferycznym.

W wyniku przyjęcia traktatu akcesyjnego Polska zobowiązana jest usunąć ze swojego terytorium produkty

i odpady zawierające azbest do 2032 r.. Zadania wymagane do osiągnięcia tego celu określa „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski” oraz uchwalony w 2009 r. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Realizując zapisy ww. programów Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego rozpoczął w gminach inwentaryzację pod kątem ilości produktów zawierających azbest. Na koniec 2012 r. inwentaryzacja objęła 90 gmin, z których 38 podjęło działania związane z wdrożeniem planów usuwania azbestu. Z tej liczby w 12 gminach trwały prace nad projektami planów usuwania azbestu, 15 gmin uchwaliło takie plany, a 11 było już w trakcie ich realizacji.

Aktualnie na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonują trzy składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest.

Tabela 6.4. Wykaz składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest na terenie województwa dolnośląskiego (źródło: GIOŚ)

L.p.	Nazwa składowiska Lokalizacja	Nazwa i adres zarządzającego składowiskiem	Całkowita pojemność składowiska [m ³]	Wolna pojemność składowiska [m ³]
1.	Składowisko Odpadów Przemysłowych, ul. Górnicza 1, 58-303 Wałbrzych	Mo-Bruk Korzenna 214, 33-322 Korzenna	74 889	14 560
2.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu, gm. Polkowice	Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. ul. Dąbrowskiego 2, 59-100 Polkowice	1 250	1 018
3.	Składowisko odpadów w Marcinowie, gm. Trzebnica	Zakład Gospodarki Komunalnej w Trzebnicy ul. Piłsudskiego 1, 55-100 Trzebnica	1 000	820

Tabela 6.5. Zinwentaryzowane i unieszkodliwione wyroby zawierające azbest na terenie Polski (źródło: GIOŚ)

Województwo	Zinwentaryzowane			Unieszkodliwione			Pozostałe do unieszkodliwienia		
	Razem (tys.Mg)	Osoby fizyczne (tys.Mg)	Osoby prawne (tys.Mg)	Razem (tys.Mg)	Osoby fizyczne (tys.Mg)	Osoby prawne (tys.Mg)	Razem (tys.Mg)	Osoby fizyczne (tys.Mg)	Osoby prawne (tys.Mg)
dolnośląskie	59 838,5	35 742,8	24 095,6	1 134,8	1 094,5	40,2	58 703,7	34 648,3	24 055,4
kujawsko-pomorskie	271 199,7	252 057,1	19 142,6	5 055,1	4 369,3	685,7	266 144,5	247 687,7	18 456,8
lubelskie	451 242,1	427 023,6	24 218,5	7 829,6	6 501,1	1 328,5	443 412,8	420 522,9	22 889,9
lubuskie	45 934,5	36 695,5	9 239,0	2 158,6	1 240,1	918,5	43 775,8	35 455,4	8 320,4
łódzkie	204 066,6	200 214,1	3 852,5	783,6	752,3	31,3	203 283,0	199 461,7	3 821,2
małopolskie	184 900,6	169 015,9	15 884,7	15 558,4	13 613,9	1 944,4	169 342,2	155 402,0	13 940,2
mazowieckie	696 472,2	628 891,6	67 580,5	21 701,2	17 729,9	3 971,3	674 773,0	611 163,8	63 609,1
opolskie	45 104,3	31 093,2	14 011,0	2 336,9	1 066,7	1 270,1	42 767,4	30 026,5	12 740,8
podkarpackie	148 808,4	145 385,7	3 422,7	4 474,4	4 422,7	51,7	144 334,0	140 963,0	3 370,9
podlaskie	177 746,8	170 865,1	6 881,7	2 437,1	2 344,0	93,0	175 309,7	168 521,0	6 788,6
pomorskie	121 982,4	95 588,2	26 394,2	4 255,3	3 294,1	961,2	117 728,5	92 295,4	25 433,0
śląskie	184 120,2	105 337,7	78 782,4	19 162,5	4 785,1	14 377,4	164 957,9	100 552,9	64 405,0
świętokrzyskie	216 754,6	213 190,7	3 563,9	3 087,4	3 075,0	12,4	213 667,1	210 115,6	3 551,4
warmińsko-mazurskie	132 417,7	99 298,5	33 119,1	4 504,7	1 145,5	3 359,2	127 912,9	98 153,0	29 759,9
wielkopolskie	388 648,4	284 375,7	104 272,7	15 177,8	9 306,2	5 871,5	373 470,6	275 069,4	98 401,1
zachodniopomorskie	76 308,3	62 613,4	13 694,8	2 216,5	1 646,9	569,5	74 091,7	60 966,4	13 125,2